

VATI HÍREK

LAKOSSÁGI TÁJÉKOZTATÓ

V. évfolyam 1. szám 2001. tavasz

A HARMADIK ÉVEZRED ELÉ

Talán már senki sincs, aki ezt a lapot a kezébe veszi évezred köszöntő hangulatban. Mi is szeretnénk volna korábban megjelentetni a Vati Híreket, de a támogatások csak az év végére érkeztek meg. Ilyenkor utalja az APEH a felajánlott 1%-okat, amit ezúttal is szeretnénk megköszönni adózó polgárainknak. A tavalyi négy számunkat értékelve támogatást adott a Megyei Önkormányzat, azzal a feltétellel, hogy továbbra is számoljunk be a közgyűlés munkájáról, a megyei fenntartású intézményekről, megyei eseményekről.

A cikkek, írások az év folyamán gyűltek, a beszámolók elkészültek, és most ezekből utólag szeretnénk kiadni az újságainkat, talán ezzel kicsit vissza is lapozva ennek az évnek a történetét. Kezdve mindjárt az újévi pompás tűzijátékokkal, mindennél színesebb ünnepléssel, amivel fogadtuk a harmadik évezredet, ami számunkra államiságunk millenniumát is jelentette. Minden település kapott millenniumi emlék zászlót, és mindenhol megemlékeztek országunk küzdelmes évszázadairól. Határainkon kívül is számtalan eseményt rendeztek, amely magyarságunk történelmét hirdette. Talán ezek között is az egyik legjelentősebb a franciaországi „Magyar Kultúra Éve” volt. Magam is megcsodálhattam a nemzetközi összefogással bemutatott Anjou-k Európában című kiállítást a

Fontevraud-i apátságban, amelyet Mádl Ferenc köztársasági elnök jelenlétében nyitottak meg.

A millenniumi ünnepség sorozat Szt. István napján méltó módon befejeződött, Orbán Viktor miniszterelnök úr beszédében kijelentette, hogy „a jövő elkezdődött!” És mi magyarok itt Európa szívében emelt fővel, bízva az ország felemelkedésében, nekivágtunk egy újabb ezer esztendőnek.

És akkor jött szeptember 11. Sokan ehhez a szörnyű naphoz kötik az új évezred kezdetét. Egyszerre minden összezávarodott a világban. A szemünk előtt, mindenkit megrendítve rogytak össze a legerősebbnek hitt hatalom modern Babeltornyai. Ezentúl már semmi nem lehet a régi, ezentúl már minden megtörténhet? Elvesztette a civilizált világ a maga teremtette biztonságérzetét? Vagy mégsem? Bizhat-e még a fejlett emberiség saját erejében, vagy alázattal meg kell keresnie ismét a helyét a világban? Le tudja-e küzdeni mohóságát a természet pusztításában? Megszűnik-e milliók éhezése? Lesz-e elég ivóvizünk? A sivatagok, vagy a tengerek fognak terjeszkedni? Találunk-e választ a sok-sok kérdésre?

Talán az új évezred emberének másnak kell lennie, mint az előző évezredek Földlakóinak?!

AP

ÉRTÉKES EMBEREK

Ki ne ismerné Külsővaton Gyűling Ferencnét, Ilonka nénit, aki sok-sok éven át volt az orvos segítőtársa. Most nyugdíjas korában sem tétlenkedik, a határban található természetes anyagokat gyűjti össze, hogy a téli esték alatt csodálatos mesevilágot készítsen belőlük. Szobája sarkában talán éjszakánként meg is elevenednek a falusi élet jellegzetes figurái, és visszaidézik a múltat, amikor még nem volt műanyag, és a

Ilonka néni varázslatai

kukorica csuhéból készültek a játékok is.

Elmesélte, hogy ezek kidolgozására nem tanította őt senki, egy újságban látta a csuhé figurákat, és megpróbálta lemásolni őket. Kezdetben voltak nehézségei, de mindent kitalált maga, hogyan lehet minél tökéletesebben bánni a különböző árnyalatú és ereztű levelekkel. Azóta sokat elajándékozott, legutóbb a több gyerekes anyákat tüntette ki a Vöröskereszt Ilonka néni csuhé babáival. (Képünkön az Anya gyermekével.) a.p.

ELHUNYT SOKORAY JÓZSEF, AZ ISKOLA EGYKORI VEZETŐJE

89 éves volt. A révfalvi temetőben 2001. március 19-én kísérték utolsó útjára rokonai, tisztelői, egykori tanítványai. A Pro Comitatu-díjas néptanítót Aczél Péter, a Veszprém Megyei Közgyűlés képviselője búcsúztatta. A temetésen elmondott beszédével emlékezünk rá.

A József nap a Sokoray családban mindig ünnep volt. Rokonok, kollegák, ismerősök jöttek köszönteni a jó férjet, a szeretett édesapát, a tisztelt tanítót. De ez a mai József nap már a búcsúzásé. Nehéz szívvel fogadjuk el, hogy ő már nincs többé.

Vajon valóban ő nincs többé? Mondhatjuk-e azt, hogy többé nem létezik? Biztosan nem. Az az ember, aki generációkat tanított, aki családot nevelt, aki nyughatatlanul törekedett arra, hogy másoknak átadja a tudásából, - ahogyan ő mondta: "mécseseket gyűjtogattam, az alvókat ébresztettem" - az nem tűnhet el nyomtalanul, itt lesz közöttünk örökké.

Furcsa közösséget érzek vele, azzal az emberrel, akinek én már csak a lábnyomát találtam Külsővaton. Akit éppen úgy megérintett Külsővati kisugárása, szelleme, mint később engem. Ő 1950-ben, nehéz időkben érkezett a külsővati iskolába igazgatónak. Két évtizedet töltött ott, ami meghatározó volt a további életében. Nem használta az igazgatói címet, néptanítónak vallotta magát. Nem az igazgatást érezte legnagyobb feladatának, hanem a népének tanítását. Amikor az évszázados értékrendünket egy idegen hatalom megváltoztatta, amikor a paraszti gazdálkodást erőszakkal átalakították, amikor minden bizonytalanná vált, akkor érezte, hogy a tudás lesz a legfontosabb. Tudta, hogy legyen bármilyen hatalom uralmon, a tudást nem lehet elvenni.

Minden erejét az oktatásnak szentelte. Amint emelkedett az iskoláskorú gyerekek száma, már elengedhetlenné vált egy igazi nagy iskola. Sikertörténet a méltatlan helyzetben levő Raffel féle kúriát átalakítani oktatási célra. Ezzel megteremtette Külsővaton azt a bázist, ahol attól kezdve óvodáskortól nevelhetik a gyermekeket. Később az életmód változása megkövetelte, hogy létrehozza a napközit, amely addig ismeretlen fogalom volt.

Jó vezetőnek is bizonyult, mert olyan tantestületet gyűjtött magaköré, akik kimagasló tehetségűek voltak. Abban az időben, - megelőzve a városi iskolákat is – audiovizuális oktatással hívták fel a pedagógusok magukra a szakmabeliek figyelmét. Nagy fontosságot tulajdonított a szülőfalu megismertetésének, a múlt kutatásának és ápolásának. A helytörténeti szakkörrel gyűjtötték a

felszínre került régészeti leleteket, igyekeztek meghatározni a keletkezés idejét, és bemutatni az utókornak. Hitte, és vallotta azt a mondást, hogy az a falu, amely nem becsüli múltját, az nem érdemi meg jövőjét sem. Először ő dolgozta fel átfogóan a falu történetét, amely alapult szolgált később sok szakdolgozatnak. Biztos, hogy az ő tanítói tevékenységének is köszönhető, hogy a vatiak gondosan őrzik a múlt emlékeit, kiállítóhelyen bemutatva a leleteket.

Nyugdíjas éveit Győrben töltötte családjával, de szemét mindig Külsővatra szegezte. Gyakran eljött az ünnepekre, nagyobb eseményekre. Együtt ünnepelhettünk vele 1997-ben, amikor élete munkásságát Veszprém Megye Önkormányzata Pro Comitatu díjjal jutalmazta. Ereje már fogytán volt, amikor egy márványtáblát ajándékozott a községnek, ezen megörökíttette Raffel Mihály, az iskolát adományozó földbirtokos jó szándékát. Tudjuk, hogy számára ez az épület volt a földi mennyország, ahová mindig szívesen lépett be, aminek életének jelentős részét szentelte, ami az ő munkásságával tölthette be az adományozó iskolateremtő akaratát.

Betegsége szakszerű gondozást igényelt, amit a külsővati Idősek Otthonában kaphatott meg. A sors kegyes volt hozzá, megadta számára, hogy életének utolsó idejét kedves falujában Külsővaton tölthette, volt tanítványai körében, szerető gondoskodásukkal övezve. –Itt érte a halál.

Most itt állunk egy kis urna mellett, gondolatunkban felelevenedik alakja, és halljuk a hangját, amint kedvenc verssorait mondogatja:

Amit átéltem,
Megunni többé nem lehet,
E tarka forgatagban
Volt, aki szeretett,
De páráként már foszlik
Tűnő sorsom felett.
Üzenem mindenkinek,
Szemeknek és szíveknek:
Hazafelé megyek.

Kedves Jóska bácsi!
Távoli otthonodban találkozni fogunk!

Találkoztunk 2000-ben

Nem beszéltük meg 1958 májusában, csak énekeltük lelkesen, könnyesen: „...viszont látásra hát!”. Siettünk ki a „nagybetűs ÉLET-be”, s „Szétszórt a sors, mint szél a port...”. Egy ideig nem is tudtuk, kit merre vetett. Kevesen maradtak az osztálytársak közül itthon. Voltak hazalátogatók: ki sűrűbben, ki ritkábban. Időnként összetalálkoztunk, utcán, buszon, vonaton, vagy a temetőben. Jó osztálytársak voltunk, ezért mindig örömmel üdvözölhattuk egymást néhány szót váltva. Kezdetben tanulásról, munkahelyről szóltak a beszámolók, később a társak megtalálásáról, majd a gyermekeikkel kapcsolatos örömeiket újságolták az éppen összetalálkozók. Mikor már az unokák kerültek a beszélgetések középpontjába, éreztük, hogy gyorsan sok idő telt el. Többször is elhangzott, mint kérdés, a találkozás igénye, de korábban nem volt szokás az általános iskolás osztálytalálkozók rendezése. Valószínű, ezért is halasztódott mindig egy kicsit későbbre. Talán kerek évfordulóra vártunk? Aztán mégis 42 év után találkoztunk. Kerek csak úgy lett belőle, hogy 1950-ben voltunk első osztályosok, és 2000-ben találkozásosok. Őszinte, belső igényből ébredt a találkozás gondolata, ezért hamar megszerveződött. A mersei osztálytársakkal összedugtuk néhányan a fejünket, és már meg is született a terv, hamar összeállt a címlista. Szíves és hasznos segítséget kaptunk az Önkormányzattól, az Iskola jelenlegi és nyugalmazott igazgatóitól. Köszönettel elfogadtuk, hogy együtt ünnepelhetünk a hagyományos Raffel napi ünnepség résztvevőivel. Kedves különlegessége volt a találkozóknak, hogy az emlékezést egészen Óvodás korunktól kezdhettük, mert az óvodánk foglalkoztatójában rendezhettük meg az ünnepséget. Baráti segítséget kaptunk a meghívók gyors és esztétikus elkészítésében és az iskola konyhai dolgozóinak önfeláldozó munkájában, hogy a vendéglátás szíves és ünnepélyes lehessen. Minden segítségért hálásak vagyunk, és az osztálytársak nevében e helyen is köszönetet mondunk. A meghívókkal a „postagalambok” is hamar célhoz értek, mert már másnap telefonon többen is örömeiket fejezték ki a találkozás reményében. „Alig várják, hogy jöhessenek.” Jöttek is, akik jöttek a megadott időpontban. Nagyon izgalmas volt, felismerjük-e egymást? Sikerült. Igen nagy volt az öröm, a viszontlátás. Sokan együtt jöttek férjeikkel, illetve feleségeikkel. Sajnos voltak, kiket hiába vártunk, mert Ők már nem jöhettek. Elszólítottak az élők sorából. Tisztelettel és szeretettel emlékeztünk meg róluk. Néhány társunkat betegség, vagy egyéb akadály tartott távol az ünnepségtől. Nagy megtiszteltetés volt számunkra, hogy tanáraink is elfogadták meghívásunkat, és együtt örülhettünk Soós Gabriella osztályfőnökünkkel, Király Éva és Kovács Anna tanárnőinkkel. Sajnáltuk, hogy Sokoray igazgató úr és Nagy Ilona tanárnő idős koruk és betegségük miatt

nem tudták vállalni az utazást, de telefonon üdvözöltek bennünket. Tisztelettel emlékeztünk meg Venczel tanító néniről és tanító bácsiról, hisz nekik köszönhetjük, hogy írni, olvasni megtanultunk. A történelmet és a földrajzot is ők szeretették meg velünk. Bagits tanár úr a fizika és a matematika rejtelseibe segített nekünk eligazodni. A gyertya az Ő és elhunyt osztálytársaink tiszteletére égett. Családias hangulatú volt az együttlétünk. 2000. május 27-én délelőtt 10-től 18 óráig alig győztük elmondani az elmúlt 42 év eseményeit. Sok fénykép is előkerült a versenyekről, kirándulásokról, meg a kedves gyermekekről és a még kedvesebb unokákról. Mindenki kapott lehetőséget, hogy elmondhassa, amit nagyon szeretne. Többen boldogan újságolták, hogy főállású nagymamák. Mások arról vallottak, hogy nagyon megpróbálta őket az élet. Kedves tanáraink is sok emléket őriztek rólunk, amit kötetlen beszélgetésben közkinccsé tettek. Készültek az ünnepi alkalomról fotók is. A nem osztálytárs férjek ezzel kedveskedtek nekünk. Aztán mégis csak el kellett búcsúznunk újra, mert „...Az élet szólít, menni kell...” S a kis kockás tarisznyánkkal elindultunk énekelve a Régi-régi dal-t:

„Ó gondolj, gondolj néha rám,
A sors bármerre hajt!
Emlékl küldöm, kedvesem,
A régi, régi dalt.”

Így gondolunk most egymásra a viszontlátás reményében.

Dr. Vízi Éva

Gyűlő Ferencné: Találkozás

ÖNKORMÁNYZATI HÍREK

Évek óta gondot jelentett községünkben, hogy az orvosi rendelő működési engedélyét határidők kérésével meghosszabbíttassuk., mivel olyan állapotú az épület, hogy orvosi rendelő üzemeltetésére nem alkalmas. Külsővat képviselő-testülete úgy döntött, hogy új orvosi rendelő építésére pályázatot nyújt be a Veszprém Megyei Területfejlesztési Tanácshoz. Itt öt millió forinttal támogatták a közel 13 milliós beruházásunkat. Az épületet Gáspár Szilárd mérnök-tanár tervei alapján kerül kivitelezésre. Az ősszel megkezdett építkezésen folyamatosan dolgoznak, még a tél beállta előtt szeretnénk tető alá hozni. Az átadás időpontja 2002. április 30-a. Remélhetőleg ezen beruházás megvalósulásával a háziorvosi ellátás intézményi feltételei évtizedekig megoldódnak. Ehhez várjuk, és kérjük a lakosság segítőkész közreműködését.

A Művelődési Ház felújítására is pályázaton kaptunk 800 ezer forintot, amiből a nyílászárókat és a vakolást cseréljük ki.

A községi temető rendezése az őszi folyamán folyamatos. A gondozatlan sírhelyek letakarításával új temetkezési helyeket alakítunk ki. A temetőhöz tartozó parkoló kialakítása még további munkát igényel.

A központban levő buszmegálló felújítása is az őszi folyamán elkészül. Tervezzük Bánhalma-pusztán a közvilágítás bővítését és az autóbusz váró korszerűsítését.

Lengyel László

Az erényekről

Az erény: állandó készség a jó akarására és megtételére. Krisztus ugyanis nem elégszik meg azzal, hogy a benne hívők nem követnek el bűnt, hanem azt akarja, hogy minél több gyümölcsöt teremjenek. A bűnökkel szemben megmutatta az erényeket, tanácsokat adott, s kegyelmével, Isten ingyenes ajándékával együttműködve az ember magáévá is teheti ezeket az erényeket.

A sarkalatos (kardinális) erényekről. Az emberi élet alapvető erkölcsi tényezőit, természetes erényeit a kinyilatkoztatáson kívül is felismerte az emberiség. Az emberi természettel járó - tehát szintén Istentől kapott - helyes elveket nem teszi fölöslegessé a természetfölötti, kegyelmi élet. A természetes erényekre, mint sarokpillérekre épül a természetfölötti erények kupolája. E négy erény:

1. **AZ OKOSSÁG:** az a begyakorolt körültekintés, józan ítélőképesség, mely által az általános erkölcsi irányelveket mindennapi tetteinkben a körülmények mérlegelésével alkalmazzuk.

2. **AZ IGAZSÁGOSSÁG:** megadni mindenkinek, ami neki jár - Istennek a teremtményi hódolatot - a közösségnek, hazának, társadalomnak kötelességeink teljesítését, embertársainknak a velük való kapcsolatoknak vagy megállapodásoknak megfelelő javakat, szolgáltatásokat, tartozásokat.

3. **AZ ERŐSSÉG:** a lélek ereje, állóképessége a jó ügyekben, a szorongatások, szenvedések, küzdelmek között.

4. **A MÉRTÉKLETESSÉG:** begyakorolt uralom az emberi szenvedélyek fölött mind testi természetű dolgokban (falánkság, élvezetek, nemi vágy, mozgás stb.), mind a szellemiekben (harag, kíváncsiság, rendetlen kívánság, túlzásokra való hajlam). A többi természetes erény e négyre visszavezethető.